

Farum Lillevang, Terkelskov, Nyvang og Ganløse Ore

Vest for Farum udgør de fire skove Farum Lillevang, Terkelskov, Nyvang og Ganløse Ore et skovkompleks på omkring 615 ha. Skovene ligger i det store Mølleådal-system, som bl.a. indeholder Farum Sø, Bastrup Sø og Buresø, og tilsammen udgør den såkaldte Farum Naturpark (se iøvrigt Uggeløse, Krogelund, Slagslunde Skov, Ganløse Eget og Birkemosen, Tisvilde Distrikt samt Ryget og Nørreskoven, Københavns Distrikt). Området er et kuperet, skovrigt morænelandskab med mange søer og moser i dalstrøgene. Ganløse Ore og Farum Lillevang ligger dog på en jævnt bølgende moræneflade.

Det er kendetegnende for de fire skove, at de først for omkring 100 år siden fremstod som et sammenhængende skovområde. I Farum Lillevang vidner mange jordvolde og diger om, at den nuværende skov tidligere har været opdelt i dyrkede marker, overdrev og enge samt egentlig skov. Der er endvidere fra fund af potteskår i den sydøstlige del af Farum Lillevang og fra skriftlige kilder grund til at tro, at der her - frem til »Den sorte død« hærgede Danmark i 1349 - har ligget en landsby ved navn Bodilstrup. I den sydvestlige del af Terkelskov

er der i istiden aflejret store forekomster af kalk i lagdelt grus. I perioden 1759 til 1870 blev kalken udnyttet systematisk, hvorefter arealet blev plantet til. Terrænet bærer stadig præg af kalkgravningen. Det sammenhængende system af søer i Terkelskov fremstod indtil anden verdenskrig som åbne engarealer, der blev anvendt til kreaturgræsning. Under krigen blev der gravet tørv, og det er denne aktivitet, der har skabt søerne. I Ganløse Ore er store mosearealer blevet afvandet og tilplantet med nåletræer i slutningen af 1800-tallet. På engarealerne, der blev afgræsset, voksede tidligere flere orkidearter. Afgræsningen i Klevads Mose i Nyvang er et forsøg på at genskabe denne flora. I Nyvang findes endvidere den eneste forekomst i Danmark af skærmlplanten foldfrø.

Jordbunden er især i Terkelskov og dele af Nyvang og Farum Lillevang præget af et stort indhold af kalk. Dette gavner især bøgen. I Ganløse Ore findes udenfor de gamle moseområder et højtliggende lag af ler, der gør, at bøgen ikke udvikler sig så godt her, hvorimod egen begunstiges.

Fortsættes på næste side

I alt omfattes 70 ha af naturskovsstrategien, hvoraf langt størstedelen udgøres af et sammenhængende område omfattende hele Terkelskov og en del af Nyvang. I den østligste del af dette sammenhængende område på godt 58 ha, skal 25 ha ligge urørt - størstedelen inden år 2000. Her vokser ung til mellemaldrende ask, el, eg og bøg samt bøge på 100-230 år. De gamle bølgebevoksninger ligger allerede nu urørte. Også i den nordvestlige del af Terkelskov ligger et urørt område på næsten 4 ha. Dette er dels mellemaldrende elleskov dels åbent kær. Syd herfor i Nyvang græsses et område på næsten 7 ha: Et ubevokset kær, Klevads Mose, og i tilknytning hertil et areal med enkelte fritstående træer. De nævnte områder bindes sammen og omgives af 22 ha plukhugst-drevet skov. Denne består af 40-60-årige bevoksninger af bl.a. bøg, eg, ask og forskellige nåletræer. En enkelt stor bølgebevoksning er dog omkring 110 år.

I Farum Lillevang ligger godt 2 ha urørt. Dette område, som iøvrigt omkredser den store gravhøj, Kaffe-højen, er bevokset med omkring 265-årige bøge. Bøgene anses at være vokset op under kvægpesten, idet området inden denne var stærkt nedgræsset. Området har ligget urørt siden 1905, og præges kun af de mange ridestier, som fører gennem skoven. Uden om dette areal drives en godt 100-årig bølgebevoksning på 5 ha ved plukhugst.

I den sydlige del af Ganløse Ore ligger godt 4 ha urørt. Her vokser 135-årige bøge nær skovbrynet.

De ornitologiske interesser er især knyttet til rovfuglene, idet der både er observeret fiskeørn, lærkefalk, spurvehøg, musvåge, hvepsevåge og natugle i området, men også den rødlistede svaleklire, sortspætte, vende-hals og en række andre interessante fugle findes i skovene.

